

Muzska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravništvo v Gornji Radgoni,
Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. I. Telefon št. 7.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino
vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za
četrt leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor
3 mm visok in 45 mm širok) K 1.50. Pri večkratni
objavi primeren popust.

Korupcija.

Kakor je priroda ustvarila za ljudi, živali in rastline nalezljive bolezni, ki jih slabijo in pogosto uničujejo njihovo življenje, tako imamo tudi za socialna telesa — t. j. za družbo, državo in druge oblike človeške organizacije — razne težke bolezni, ki jih glodajo in končno povzročajo razpad. Ena teh ljudskih kug je takozvana korupcija. Beseda je tujega izvora. Pomeni: podkupovanje javnih oseb z namenom, da zlorabijo svojo oblast v korist onih, ki jih za to skrivoma plačajo. Korupcija se pojavlja že zgodaj v zgodovini držav. Izza velikih vojn ali drugih nesreč oslabi oblast države in verstva, temelji se začno majati, npravnost upada, zakoni se zlorablajo v prid posameznikom. Tako je korupcija vedno v zvezi z upadkom npravnosti in politične moči. Nek odličan zgodovinar prišteva korupcijo med glavne vzroke propasti mogočnega rimskega cesarstva. Javna npravnost je padla; prišli so na površje slabotni vladarji, katerim je bila skrb za državo postranska reč, poglavitna pa osebni užitek; uradništvo je bilo prepuščeno samemu sebi in nezadostno plačano, ker so na dvoru preveč zapravljali na račun državne blagajne; zato je iztiskavalo itak že dovolj izmozgano ljudstvo. S porastom splošne nezadovoljnosti ter z razveljavljenjem vseh idealnih vrednot je padala rimska država vedno globlje, dokler ni popolnoma oslabela in se udala na milost in nemilost tujcem. Slični primer je dala pozneje njena vzhodna naslednica, bizantinsko cesarstvo; na istem ozemlju se je še v našem stoletju utopila otomanska (turška) država v nasilju in vsesplošni korupciji. Naj ti primeri iz zgodovine zadostujejo v dokaz, da korupcija res bolēzen države in človeške družbe sploh.

Tudi po svetovni vojni se javlja ta kuga skoraj v vseh državah, katerim je vojna zamajala temelje. Ne pojavlja se najprej v državnem ustroju, zakaj pri zdravem narodu je ta-le

poslednji, ki ji zapade; večinoma sili od spodaj navzgor. Kadar okuži javno upravo, kadar tudi pri državnih nastavljenicah omaja ali celo izruje avktoriteto države, tedaj je težko zavrniti njen nadaljni razmah; večkrat je usoda države že zapečatenata in se pokaže ob prvem močnejšem sunku, na pr. v vojni, kakor se črvivo drevo zruši v močnem viharju.

Žal da tudi naša domovina ni prosta njenega razkrojevalnega vpliva. Če se človek okuži z nalezljivo boleznijo, škoduje svojemu življenju, ako to skriva in se ne skuša lečiti. Tudi mi Jugoslovenci moramo priznati odkrito in pošteno, da tičimo že precej globoko v tej socialni kugi. Čas je, da jo počnemo zdraviti, sicer bo prepozno. Javna korupcija se širi in že zastruplja vzduh. Čutimo jo, kamorkoli se ozremo. Vzrok je isti, kakor smo ga bili omenili pri zgodovinskih državah: vsled svetovne vojne je oslabela avktoriteta države in cerkve, npravnost je globoko padla, gospodarske razmere so nesigurne in socialna nezadovoljnost je prevzela vse sloje. Naši politiki ne store ničesar, da bi vzpostavili tudi notranje, idealne temelje države; stebri, ki jih stavijo, slone večkrat na zvijači in nezakonitosti. Ne Narodno predstavništvo ne konstituanta nista dala ljudstvu več, kakor premore samo. Prepri in zabavljičice, ki se dan na dan slišijo na ulici in v zbirališčih, se nadaljujejo in naravnost izpopolnjujejo tam, kjer je krona državlanske zmožnosti: v ustavo in zakonodajnem telesu. Zakoni so večkrat igračka v rokah političnih strank; uradništvo je pa samo figura na šahovski deski, ki jo politični mogotci premikajo semintja. Spričo vojne psihoze in splošnega npravstvenega upadka se ni čuditi, da so bila vrata korupciji odprta na stežaj in da se je pojavila ne le od spodaj, temveč tudi že od zgoraj.

Te dni nam je prijatelj, ki se je vrnil s potovanja, pripovedoval o razmerah na Hrvaškem in v Srbiji. Če hočeš dobiti prenočišče v hotelu, moraš podkupiti najprej vratarja, potem še sobarico. V Zagrebu dodeljuje prenočišča policijski urad. Moraš se nastaviti v dolgo vrsto

in ko prideš pred uradnika, izveš, da so že vse sobe oddane verižnikom, ki so z avtomobili prihiteli pred teboj... Ako postojiš trenutek, se prepričaš, da je gospod, ki je došel za tabo, vendar le dobil sobo. Zanima te ta skrivnost in nazadnje ji prideš do korenine: gospod verižnik je imel v potni listini pripravljen precej visok „bakšiš“... In tako najprej dan za dnem. Naravnost gorostasne reči se pripovedujejo o organih carine in državnih financ. Kontrolirati resničnost teh govoric je težko, a nič težje ni doumanti, odkod mladi ljudje žive tako razkošno. V tem oziru je treba poznati skrivnost zagrebških „velikomestnih“ zabavišč. Žid, gospodar hrvatske bankokracije, je, kar se tiče podkupnine, zelo velikodušen. Žid je okužil vse javno življenje v tej deželi in ga truje še preko njenih mej. Morda so danes posledice tega strupa še premalo vidne, da bi jih smatrali za resna znamenja. Ali tudi sifilis se ne pokaže takoj in gorje tistemu, ki je prezrl prva resna znamenja ter dopustil, da se mu je strup razšel po krvi.

Nam se zdi, da je edino sredstvo proti naraščajočemu moralnemu upadku in korupciji v temeljiti preosnovi naših političnih in socialnih razmer. Avktoriteto države je treba podpreti, a ne z bajoneti in s protežiranjem ministrove „žlahte“, temveč s smotreno vzgojo k stvarni in odgovorni politiki, z odpolitiziranjem gospodarstva, z uvajanjem resnih socialnih reform itd. Na deželi naj se daje prednost gospodarski organizaciji in izobraževalnemu delu, razširja naj se združna misel in pobija z vsemi sredstvi pogubno „profitarstvo“. Uradništvo naj se izogiba strankarske politike in se v tej prehodni dobi posveti popolnoma državnim misli (ki ni lastnina nobene stranke). Ven iz močvirja, dokler je še čas!

Avstrija in Nemčija.

Za nas, ki živimo na mejah Avstrije, je ne samo zanimivo, ampak tudi važnega pomena vprašanje, kaj bo z Avstrijo. Avstrijskim Nemcem samim je že jasno, da je Avstrija v sedanji obliki obsojena na smrt. Tudi

Na lovu.

Slika iz Južne Amerike.

Spisal Horacio Quiroga.

Nekoč sem občutil več strahu, kakor kedaj poprej v življenju. Nič manj ga ni občutil tovariš Juacinto; njemu se je strah dobro poznal, dasiravno je skušal ohraniti ravnodušnost pristnega Indijanca. Tisto noč nismo mnogo govorili, noben izmed nas ni nehal niti za trenutek s kajenjem.

Bili smo že od ranega jutra na lovu: Juacinto, sluga in jaz. Hitro smo bili dospeli v pragozd, ker je bilo malo zverin, a pot so bili že utrli drvarji; od osmih do desetih smo si odirali noge v pikečem caragnatu, rastlini, ki se prav na gosto razpleta po tleh. Ob enajstih so pridrveli naši psi. Nekaj trenutkov so počivali, na to so se razbežali. Ker nismo mogli naprej in je bilo naše prizadevanje takointako brezuspešno, smo sedli in čakali. Tako so pretekle tri ure. Zdajci, približno ob dveh ali treh, smo slišali lajanje psov. Utihnili smo in poslušali. Zopet se je oglasilo divje lajanje, ki nam je dajalo vtis, da psi nekoga zasledujejo. Obrnil sem se proti Juacintu in ga vpraševal z očmi. Indijanec je zmajal z glavo, ne da bi se ozrl na mene.

Zdelo se je, da psi prihajajo v bližino, toda drveli so bolj na zapadno stran. Trenutek je zavladala popolna tišina, in že smo izgubili vsako upanje, ko jih

naenkrat zaslišimo prav blizu. Hrup je postajal vsako minuto večji. Kakor od bliska zadeti smo se skrili za drevesna debela, zakaj bolj kot kedaj je bila v tem slučaju previdnost na mestu. Lahko bi trčili vsi skupaj...

Lajanje je postajalo vedno glasnejše. Bodi tako ali tako, čutili smo, da zver drvi naravnost proti nam in da bomo morali postaviti svojo moč na tehtnico.

Že večkrat sem bil na lovu; ampak tokrat se mi je puška tresla v roki. Bilo je že temno; videl sem komaj deset korakov pred sabo. Borba v tem položaju ne bi bila prav nič zanimiva. Še nikdar nisem tako nestrpno in s kakšno tesnobo v srcu strmel na tla, kjer je vstajala skoraj nepredorna lesna goščava.

Naenkrat je lajanje prenehalo. Hipoma, kakor da bi ga kedo presekal. Kakih dvajset sekund smo trepetali v strašnem strahu; toda zver se ni pokazala in tudi pes ni lajal. Spogledali smo se začudeno. Ali je izgubil sled? A saj je vendar že bil v naši bližini! Juacinto ga je klical.

Čez par sekund se je zopet oglasilo lajanje, tokrat na naši levici.

— Ni Blak, — sem dejal polglasno, obrnjen proti Juacintu. — Pa tudi to lajanje je takoj prenehalo, prav kakor prvo.

Stvar je postajala resnejša in naenkrat smo se vsi stresli, prišedši na isto misel. Zjutraj, ko smo bili na potu, nam je Juacinto pripovedoval o krvoločnih tigrih, ki žive v palometskem gozdu (jaz sem bil prvičkrat tam na lovu). Kakor hitro kateri teh tigrov opazi

bližino psov, se skrije za drevo ali panj, ki leži na njegovem lastnem sledu, ali pa na sledeh pume, game ali jaguara. Ko pes pridrvi v primerno razdaljo, skoči tiger iz skrivališča ter mu z udarcem svojih šap vzame glas in življenje. Takoj na to na enak način obračuna še z ostalimi. Tako se zgodi, da lovec ostane v somraku brez psov sredi pragozda, polnega krvoločnih tigrov. Drugo je potem samo še vprašanje časa...

Usoda, ki je zatekla naše pse, je bila zelo podobna Juacintovemu pripovedanju in ni čuda, da nas je tesnoba davila za grla. Juacinto je klical, zval jih z onim dolgim žvižgom, kakor ga poznajo samo lovci v pragozdih. Poslušali smo z napetimi čuti. Takrat mu je od južne strani iz silne daljave odgovarjal nek pes z lajanjem. Čez trenutek je zopet zalajal in nam se je zdelo, da je v bližini. Poslušali smo to lajanje z neverjetno nestrpnostjo, vsi v strahu, da ne bi spet prenehalo. Naš strah je bil upravičen: zgodilo se je kakor poprej. Usmrtili so tedaj že tri pse. Ostal nam je samo en pes, ki ga pa nikdar pozneje nismo našli.

Ure so minevale; bilo je že ob štirih. V pragozdu se je mračilo. Molče smo se vračali v naše taborišče, neko zapuščeno kočjo ob reki Palometa. Anzelm je šel z konji na vodo in ko še je povrnil, nam je pripovedoval, da na obali, približno dvajset metrov od nas, leži mrtev jelen.

Polegli smo okrog ognjišča, ki smo si ga napravili samo iz previdnosti, zakaj noč je bila mrzla, a naši psi usmrčeni. Juacinto je bedel in stražil.

Vladna kriza. Vladi je zopet grozila kriza, ker je došlo radi pisma Ljube Davidovića na ministr. predsednika Pašiča, ki ga je demokratsko glasilo „Demokratija spravilo v javnost, do ostrega spora med demokrati in radikali. Nevarnost vladne krize je bila par dni popolnoma resna; šele daljša pogajanja med vodilnimi politiki obeh strank so nasprotje odpravila, s čimer je bila nevarnost krize zaenkrat odstranjena.

Veljavnost mirovne pogodbe z Madžarsko. Avstrijskemu kanclerju dr. Mayru so v Londonu zagotovili, da se bo ratifikacija trianonske mirovne pogodbe izvršila takoj po Veliki noči, pa to bo mirovna pogodba stopila v veljavo in za Madžarsko nastopijo v polnem obsegu vse obveznosti. 14 dni po tem se sestane komisija za določevanje mej.

Tedenske novice.

Z današnjim dnem sem izstopil iz uredništva „Murske Straže“. Zahvaljujem se vsem, ki so razumeli narodno-obrambno delo in mi s svojo naklonjenostjo olajšali stališče pri listu. Sedaj je meja določena in glasilo obmejnih Slovencev lahko ubere prosto pot. Poslavljam se od zelene Mure in ključem vsem znancem, ki ostanejo na naši narodni meji pritrčen: Zbogom!

B. Borko, novinar.

Gornja Radgona. (Predavanje.) V torek 5. aprila ob 8. uri zvečer priredi urednik B. Borko v tukajšnjem šolskem poslopu svoje poslovilno predavanje o temi: „Človek in današnja doba“.

V Prekmurje prispe prihodnje dni predsednik deželne vlade za Slovenijo, dr. Baltič, ki se hoče na licu mesta poučiti o politično-upravnih in gospodarskih razmerah Prekmurja.

Poostren pasji kontumac je razglasila deželna vlada za Slovenijo. Nekaj nenavadnega je to, da se zaradi posameznih slučajev stekline kontumacira vsa dežela.

Za inozemstvo se podražijo poštni tarifi s 1. aprilom in sicer: pisma do 20 g. 1 dinar, preko 20 g za vsakih 20 g 50 par; dopisnice 50 par; tiskovine, za vsakih 50 g 20 par. Pripomnimo, da to povišanje velja tudi za poštni promet z Avstrijo, Madžarsko, Čehoslovaško itd.

Letni čas v Avstriji na željo kmetskega prebivalstva ne bo uveden. Tem manj je potreben v Jugoslaviji.

Kaj delajo Habsburgovci? O tem poročajo: Bivši cesar Karl živi v svojem gradu v Švici, veseljači in se osrečuje z otroci. Pred kratkim se mu je namreč zopet narodil sinček. — Bivši knez Oton Windischgrätz se prepara s svojo ženo zaradi otrok. Sta se namreč ločila in bi po razsodbi sodišča pripadla vsakemu dva otroka. Gospa Elizabeta pa otrok ne mara izročiti. Zaradi tega se je knez zatekel k sodniji in prosil za eksekucijo. Sodnija je res poslala svojega organa in par orožnikov, da kneginji odvzamejo otroke. Medtem se je pa zbralo na ulici okrog 150 delavcev, ki so protestirali zoper nasilno odvzete otroke. To je pomagalo in ostanejo otroci začasno pri materi. Lep primer o nrvnosti nekdanjih „najvišjih“ krogov! — Bivši nadvojvoda Leopold namerava prirediti v vseh večjih mestih Evrope kabaretne predstave (šaljive nastope). Opravilo, ki v današnjih časih več nosi kot pa nadvojvodska čast! Nekdaj so si taki gospodje najemali „dvorne norce“, da so jim kratili čas, zdaj so pa sami postali nekaj podobnega, pa hočejo krajšati čas bogatemu meščanstvu. Tudi — sprememba časov in običajev!

90 milijard zlatih frankov mora plačati Nemčija do 1. maja t. l. zavezniškimi zmagovalcem. Mala drobtinica tega kupa zlata bi imela odpasti tudi na Jugoslavijo. Kar bo Nemčija res plačala, si bodo bratsko razdelili oni „veliki“, naš finančni minister si ne dela nobenih skrbi!

Iz Sibiriije se vrača na parniku „Gujaret“, kakor smo že poročali, večje število ujetnikov, med njimi tudi več jugoslov. državljanov. V graških listih beremo seznam štajerskih domačinov, ki se nahajajo med njimi. Med te so všteti: Alojz Klautscher (domobr. pešpolk 26) iz Maribora, Ernest Lasbacher (domobr. pešpolk 26) iz Negove in Emil Vodopivšek (domobr. pešpolk 20) iz Ormoža. Naše oblasti se žal za vračajoče se ujetnike premalo zanimajo. Njihovih imen nikdo ne objavi, dasiravno je med njimi več mrtvih in pogrešanih.

„Vendi“ in Slovenci. Poročali smo že o slovenskem listu, ki ga izdaja v Budimpešti s pomočjo madžarske vlade prekmurski Slovenec prof. Šandor Mikola. Mož ima nevhvaležno nalogo, da pere cunje, ki so jih drugi že davno vrgli med staro šaro. On mora zagovarjati prejšnjo madžarsko oblast nad delom Slovencev, iz 80 tisočev „drugih“, ki jih naštevava ogrska uradna statistika, sramujoč se priznati, da so to Slovenci, mora napraviti nov narod in sicer prave pristne Slovence, nasproti katerim so ostali Slovenci Krajnci, Štajerci itd., toda zopet s pridržkom, da spadajo ti Slovenci edinole v madžarsko državo. (!) Preklicano težka naloga! Ampak če prelistamo list „profesorja“, se preverimo, da je on tej nalogi v polni meri kos. Mož piše, kakor da ima pred seboj same prvošolce. Meni, da njegovi čitatelji tako slepo verujejo besedam, ki jih piše, kakor prvošolci svojemu profesorju. Ali ima čitatelje za bedake, ali pa je res

sam neverjetno zloben. V zadnji številki se norčuje iz našega knjižnega jezika, ki baje dela prekmurskim županom hude preglavice. On si baje razlagajo besedo „čigar“ s cigar(a), ne razumejo besede „kolek“ itd. Ne verjamemo, da bi bili prekmurski župani naivnejši nego so njih otroci, ki pohajajo slovenske šole in jim skupen književni jezik ne dela nobenih težkoč. Koliko desetletij je bilo treba, da so se Prekmurci navadili raznim mongolskim izrazom, kakor biró, követ, püspek itd., ki so za duh slovanskega jezika docela „neprebavljivi“. Kje je bil branitelj „vendske“ narodnosti v onih časih, ko so bile v ogrski Sloveniji vse šole in vsi uradi popolnoma madžarske; naj objavi g. profesor samo en uradni odlok, ki ga je izdala prejšnja madžarska oblast v pravem pristnem „slovenskem“ jeziku?! Čemu je molčal takrat, ko so v Prekmurje in Medžimurje pošiljali učitelje in „čestnike“ (uradnike), ki niso razumeli niti besedice slovensko? Na ta vprašanja bi mogel odgovoriti samo poštenjak, ki se zaveda, da je za svoje delovanje odgovoren pred človeškim razumom in pred moralo. Tak poštenjak pa g. Mikola ni. On sprejema od madžarske vlade denar in vedoč, da je papir potrpežljiv, izdaja pod svojim imenom stvari, nad katerimi se inteligentnemu človeku ne glede na njegov narodni čut, obrača želoled.

To je boljše vize! „Slovenec“ poroča, da so v Italijo dopotovali k trgovinskim pogajanjem zastopniki ruske boljše vize vlade, večidel krivonosni židje. Ker so se italijanski cariniki obotavljali, preiskati „diplomske“ kovčke, ki, kakor znano, uživajo posebne ugodnosti, so priskočili na pomoč fašisti, narodno pobarvani bratci boljše vize, za katere, kajpa, ne velja noben zakon ter so preiskali boljše vize kovčke. Na mesto diplomatskih listin so našli: 5 starih dragocenih perzijskih preprog, 1298 kosov srebrnine, 500 kosov zlatnine, kolije s 83 debelimi biseri, polno briljantov, srebrnih servisov, zlate vezenine in več dragocenosti, ki očitno izvirajo iz bivše carske zakladnice. Boljševiški veljaki so tedaj dragocene predmete ukradli iz carskih dvoran. Menda jih niso „podružabili“? V Rusiji namreč umevajo socializacijo tako, da se en ali drugi krivonosci v imenu družbe in proletarske pravičnosti obogati z imetjem drugih. Če bi imeli boljše vize zares socialni čut, bi zlatnino in druge dragocene predmete vporabili za olajšanje ljudske bede. Tako pa se smeje kot navadni tatovi voziti po svetu in uživati diplomatsko zaščito.

„Reichspost“ prepovedana. Dunajsko krščansko-socialno glasilo „Reichspost“ je v naši državi prepovedano.

Ženska nezvestoba. Pred mariborsko poroto je bil oproščen kmet Štefan Murko iz Lancevasi pri Ptujju, ki je bil obtožen radi umora svoje žene. Murko se je vrnil iz 6 letnega ujetništva in zalotil svojo ženo v ljubavnem razmerju s 16 letnim hlapcem, s katerim je med vojno rodila 2 otroke. Murko je v svojem razumljivem obupu ženo ustrelil. Pri porotni obravnavi se je zavzel za nj celó državni pravnik. Porotniki so izrekli oprostilo razsodbo.

Mož z dvema ženama. Krojač Ivan Flajšer iz Sv. Jurja v Slov. goricah je mlad, življenjaželen mož. Že zgodaj se je poročil z žensko, ki jo je ljubil. Vojna pa ga je zanesla v tuje kraje in v nemškem Feldbachu ga je Rozika Pucher tako zmedla, da je „pozabil“ na svoj zakonski stan. Ker v vojnem času niso bili preveč strogi, kar se tiče ženitvenih dokumentov, se mu je posrečilo, stopiti z Roziko v zakonski stan. Koncem vojne se je zopet spomnil, da ima v Slov. Goricah svojo ženo in je zapustil Roziko ter postal zvest soprog prve žene. Vse bi bilo dobro, ampak Rozika se je naveličala čakanja na „zvestega“ soproga iz Slovenije. Pisala mu je pisma in ga rotala, naj se vendar vrne k svoji ženi, ki še ni pozabila nanj. Eno teh pisem je dobila v roke prva žena in tako je bil „zvesti“ soprog razkrinkan. Te dni ga je okrajno sodišče v Mariboru obsodilo radi dvoženstva. Ker si je povrh tega še posvojil neko tujo kozo, so mu naložili 5 mesecev težke ječe.

Smrt na vešalih. Dne 26. marca je mariborska porota z 9 proti 3 glasom pritrdila krivdo strašnega umora, ki ga je izvršil lansko leto v mesecu oktobru posestnik Anton Bračko v Vrčičah pri Sv. Kungoti na svoji mladi svakinji Jožefi Barborčan. Jožefo so našli mrtvo, prerezanega vrata v gozdu blizu njenega doma. Ljudski glas je pripisal krivdo njenemu svaku, s katerim je živela v čudnem razmerju. Baje jo je ljubil bolj kot svojo ženo, njeno starejšo sestro; posledica je bil nezakonski otrok, kateremu pa deklica ni maralo izdati očeta. Med Jožefo in Antonom Bračko je najbrž došlo do ostrega spora, ker se je Jožefa pričela zanimati za druge fante. Bračko je tajil, da bi umoril svojo svakinjo in je tudi po obsodbi izjavil, da ni kriv. Med preiskovanjem pa se je zapletal v težka protislovja, ki so kazala, da hoče svoje dejanja skriti. Po krivdoreku porodnikov je sodišče izreklo obsodbo: smrt na vešalih.

Poneverba. Kakor povzamemo iz mariborskega „Tabora“, je bivši uradnik okrajne bolniške blagajne v Gornji Radgoni Josip Spazzapan priznal, da je poneveril v svojem uradu 27.548 K 80 v. Izgovarja se, da je padel v nesrečo z raznimi špekulacijami, v katero svrhu je uporabljal blagajniški denar. Kake „špekulacije“ so zapeljale g. Spazzapana k poneverbi, je gornjeradgonskim domačinom dobro znano. Čudijo se, da se niso poklicane oblasti že poprej bolj zanimale za razmere pri okrajni bolniški blagajni v Gornji Radgoni.

Izdali so se! Radgonska mestna občina je povabila razmejitveno komisijo, naj pošlje svoje zastopnike h komisijonelnemu stavljenju mejnikov ob Muri. Radgona je ta poziv zavrnila s posebno noto, v kateri izraža svojo hudo užaljenost, ker se ji ni posrečila snubitev slovenskega ozemlja na desnem murskem bregu Radgonski mestni očanci so namreč pričakovali, da jim bo razmejitvena komisija pridobila nele tzv. Spodnji griz, ampak celo — kakor se izražajo v svoji „noti“ — Gornjo Radgono in Apačko kotlino. Mi smo vedno trdili, da Radgoni ne gre za Spodnji griz, temveč da si hoče priboriti Gornjo Radgono in kar največji kos Slov. goric. Ampak mejniki se bodo kljub temu postavili, pa četudi bi morali stati v trdih radgonskih bučah!

Tovarna vžigalic zgorela. V Rušah pri Mariboru je požar popolnoma uničil tamošnje tovarno za vžigalice. Tovarna je bila v slovenski posesti. Škodo cene na 3—4 milijone kron in je po večini krita z zavarovalnino.

Gornja Radgona. Na Veliki petek zvečer je v tukajšnji šoli predaval gornjeradgonski rojak, g. univ. prof. dr. Veber o sodobnih filozofskih problemih, zlasti o materijalizmu. Gospod profesor je došel v obiske svojim starišem in se rade volje odzval vabilu, da priredi predavanje za svoje rojake. Kljub temu, da je bilo za razglasitev na razpolago samo par ur, se je zbralo v šolskem poslopu lepo število poslušalcev, ki so z neobičajnim zanimanjem sledili temperamentnemu, prepričevalnemu govoru g. univ. profesorja, dasiravno je marsikateri poslušalec prvokrat slišal o velikih vprašanih sodobne filozofije. G. profesor si je s svojim nastopom pridobil splošne simpatije.

Gornja Radgona. Na Veliki petek je umrla tukajšnja posestnica Ana Zemlič. Pokojnica je bila več let v samostanu. Pogreba, ki se je vršil na velikonočno nedeljo, se je udeležilo mnogo občinstva. H grobu so jo spremile mladenke Marijine družbe. Naj ji sveti večna luč!

Ljutomer. Narodna šola v Ljutomeru vabi na šolarsko prireditve, ki se vrši v nedeljo 10. aprila v telovadnici. Na sporedu je igra „Dim“ v treh dejanjih in spevoigra „Letni časi“ s klavirskim spremljevanjem po učenski Veri Kajčevi. Začetek točno ob ½ 4. uri popoldne.

Za mater legijonarja drja Dimovića smo prejeli nadalje od poštnega urada v Slatini-Radencih znesek 40 K. — G. A. Gorše je nabral v Gornji Radgoni večjo svoto. Imena darovalcev izkažemo v prihodnji številki.

„Kolo jugoslovenskih sester“, organizacija, ki ima namen združiti slovensko ženstvo za javno delovanje po vzoru „kola srbskih sestara“, ki se je zlasti v osvobodilni dobi dobro obneslo, se je osnovala pretečeni teden v Ljubljani. Društvo bo imelo svoje podružnice tudi na deželi: Ako bo res delovalo po začrtanem programu in ne bo samo štafaža za gotove osebe, kakor je žal lepa vrsta naših društev na deželi, je njega obstoj samo pozdraviti.

„Odevi pri lavretanskih litanijah.“ Za mešani zbor zbral in priredil Anton Grum. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izvodu 16 K. Knjižica obsega 46 napevov za vse dobe cerkvenega leta oziroma za Marijine in Gospodove praznike. Več napevov je tudi, ki niso bili dosedaj še nikjer objavljeni. Priporočamo to zbirko ne samo cerkvenim zborom, marveč tudi vsem prijateljem cerkvenega petja.

Novakova slovenska stenografija je izšla v 4 predelani izdaji. Ta knjiga je postala prav potrebna, ker je že leto dni ni bilo dobiti. Novak je izločil stavke, ki so nas spominjali na preteklost in jih nadomestil z novimi, ki odgovarjajo sedanjim razmeram. Novi so Samoznaki za Srb in njega izpeljanke. Da je knjiga strokovna na višku, nam dokazuje že avtorjevo ime. Avtogram, ki ga je oskrbel prof. Osana, je prav čeden in ličen — Stenogram se bere čisto, jasno in razločno. Cena knjigi 52 K in se dobiva v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. V tisku je Slov. stenografska čitanka, ki izide kmalu po Veliki noči, ki bo omogočila, da se stenografi še naprej izpopolnjujejo v stenografiji.

Parni kotel. Spisal ing. Gulič. Ta strokovna knjiga izide kot prvi zvezek nove „Znanstvene knjižnice“, ki bo izhajala v zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Založništvo je pripravljeno uvrstiti ob koncu knjige nekaj strokovnih oglasov priznanih tovarov in tvrdk, ki se bavijo s predmeti spadajočimi k stroki. Povdarjamo pa, da se gre samo za strogo strokovne oglase, ki bodo čitatelju v korist in orientacijo; tudi pridejo v poštev samo povsem zanesljive in preizkušene tvrdke. Zastopništva takih tovarov in tvrdk na to opozarjamo.

Zahtevamo davčne knjižice.

V tej zadevi je poslanec dr. Josip Hohnjec dne 26. marca stavil na finančnega ministra to-le interpelacijo:

Davčna bremena, navaljena na ramena delavnih slojev, rastejo ne le samo od leta do leta, marveč od mesca do mesca. Kmet, obrtnik in delavec v naših pokrajinah opazuje s težko pritajeno nevoljo in z nekako grozo to strašno porast izplačil, s katerimi njegovi dohodki ne stojijo v pravem razmerju. Ali zadolžiti posestvo, ali pa ga prodati ter po širokem svetu iskati zaslužka: taka bodočnost se prav mnogoteremu našemu kmetu pod ogromnim pritiskom zaporedoma naraščajočih davčnih bremen obeta že v najbližjem času.

Mučno vpliva na slovenskega našega kmeta zavest, da so davčna bremena v naši državi nesorazmerno in nepravilno razdeljena. Greh je zoper socialno pravičnost, ako se na gospodarsko šibke in slabe, navaljujejo takšna bremena, da pod njihovo težo omahujejo in padajo, dočim se velekapital, ki ima prevlast v industriji in zlasti v naši državi vedno obraniti najhujšega pritiska. Protivno je tudi ne samo socialni pravičnosti, marveč tudi državni ideji, ako so davki neednako razdeljeni po raznih delih naše države, da morajo nekatere pokrajine plačevati sorazmerno veliko več davka kakor druge. Sloveniji je vsaj na tem polju prisojeno prvenstvo. Bati se je, da bodo državni oblastniki, ki se tako radi širokoustijo o ednakopravnosti kot trdni podlagi naše države, napram zahtevi o enakopravnosti v vprašanju davkov še dolgo ohranili gluha ušesa.

Našega kmeta tudi jako muči tista negotovost, ki je v slovenski pokrajini zadnji čas zavladala glede na predpis in odplačevanje davkov. Vsepopovski se kmetje pritožujejo, da nimajo nobenega pregleda, ali so že poplačali vse davke, ali ne, in koliko še znašajo ti davčni zaostanki za kako leto. Ne po lastni krivdi, marveč vsled krivde davčne oblasti morajo plačevati velike opominjevalne stroške. Poleg zamudnih obresti, ki znašajo 4%, morajo še plačati ogromne opominjevalne pristojbine, ki znašajo 4 K od vsakih 100 K davčnega zaostanka. Dočim so opominjevalni stroški prej znašali k večjemu kaki 2 K, danes znašajo na stotine in tisoče kron. Kmet, ki je vplačeval veliko svoto denarja za razne davke, je sedaj trdno prepričan, da je zadostil svoji davčni obveznosti za dotično leto. Naenkrat pa dobi od davčne oblasti opomin, ki zahteva nova ogromna vplačila in obenem še velike opominjevalne stroške, ker ni pravočasno plačal davke.

Tako se javnost vedno znova razburja in ljudstva se polasača vedno večja nezaupnost napram finančni oblasti. Ljudje stojijo povsod pod vplivom splošnega občutja, da so popolnoma izdani samovoljnosti davčnih oblasti, ki tega nereda ne odpravijo, marveč se ga poslužujejo kot sredstva za svoje fiskalne nagone.

Zato naši davkoplačevalci odločno zahtevajo od finančne oblasti, da napravi v Sloveniji red v zadevi davkov, njih predpisa in odplačila. Davkoplačevalci morajo vnaprej in pravočasno znati, kaj in koliko morajo plačati davkov. Vnaprej in natančno se mora določiti, koliko bo jim treba plačati tega in onega davka (zemljiškega, hišnega, osebnodohodninskega itd.), koliko teh in drugih doklad. Radi tega naši davkoplačevalci zlasti še iz kmetijskih krogov nujno zahtevajo,

da se jim zopet da davčna knjižnica, kjer bo podrobno in natanko določeno, koliko je treba plačati po edinih davkov, in koliko in katerih doklad, in kjer bodo tudi naznanjeni roki, v katerih zapade kak davek. Te knjižice bodo tudi služile kot najboljše dokazilo že vplačanega davka; sedanji odrezki položnic so namreč nezadostno dokazilo, ker ni natančno izraženo, kaj se je pravzaprav plačalo, in ker se lahko izgubijo.

Vprašam gospoda finančnega ministra:

Ali je voljen odrediti, da se v Sloveniji takoj peljejo davčne knjižice?

Mučni Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerjevega pravega Elza fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 veliki špecijski steklenici 42 K. Državna trošarina posebej. Fellerjev Elza mentolni črtnik en komad 12 K.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 18 K. Pravi balzam 12 steklenic 72 K. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 20 K. — Omot in poštnina posebej, ra najceneje. *Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatski št. 326, Hrvatska.*

Kdor želi da se mu pošljejo Elza-izdelki v Avstrijo, naj naslovi naročilo na: Apotheke „zum heil. Geist“ Versandstelle Epl. 326, Wien I. Nibelungeng. 2.

Išče se kuharica ki razume tudi lahko domačo delo. Plačilo po dogovoru. **Nastop takoj.** Ponudbe na **Benjamin Dibelčar**, kleparstvo in trgovina v Gornji Radgoni.

Ženitna ponudba. Mladenec nad 30 let star, izobražen, v pisavi in računstvu dobro izvežban, v gospodarstvu zanesljiv, z nekaj premoženjem, se želi poročiti na manjšo gospodarstvo, gostilno ali trgovino, sprejme pa tudi primerno službo. Dopisi se prosijo na upravništvo „Murske Straže“ pod „Trezen značaj št. 32.“

Notar Požun v Gornji Radgoni sprejme takoj uradnika ali stenografinjo zajedno strojepisko. — Plača po dogovoru.

Učenca sprejme v trgovino z mešanim blagom **Franc Repič**, trgovec v Ljutomeru.

Deske raznih debelosti, 380 m in 4 m dolge, late, tramiče, (Stafelne) roženice in tramovje, za mizarje, tesarje, stavbe in domačo rabo ima na zalogi **Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni.**

Advokat
dr. Kimovec
preje v Trstu
preselil je pisarno v
Maribor, Sodna ul. 14

Novo dospelo!

Vsakovrstno manufakturno blago za ženske in moške obleke, platno, barchente, židane in vsakovrstne druge robce, cefirje, in sploh vso manufakturno blago kupiš vedno najbolj po ceni pri

Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni.
Velika izbira! Dobra postrežba!

Trgovina in zaloga **Iv. Kravos, Maribor** Sedlarska delavnica
Aleksandrova c. 13 **Koroška cesta 17**

Zaloga konjskih oprem za lahke in težke vožnje, kakor tudi razne potrebščine za konje, svetilke, biči za kočije, torbice in ovratniki za pse, kovčeki in torbice za potovanje, obnošene opreme in sedla, vrvarsko blago, **gonilni jermeni** iz najboljšega usnja za mline, žage itd. itd. v vsaki širini 30 do 200 mm.

Postrežba točna in solidna!

Postrežba točna in solidna!

Belo nemško **jedilno sol**,
v vrečah, **industrijsko sol**,
sladkor, **bučno olje**
itd. oddaja po najnižji ceni

Tvrdba Anton Tonejc in drug Maribor
Zahtevajte cene!

Naznanilo! Cenjenim gostilničarjem občin Gornja Radgona, Radenci, Mala Nedelja, Sv. Jurij ob Ščav. in Apače naznanjam, da sem

otvoril ZALOGO PIVA

Na razpolago bom imel vse vrste pivo. Najboljše črno marčno pivo 13 stopno, kakor pred vojno iz pivovarne Götz v Mariboru. Za shranbo piva imam dobro urejeno ledenico. Pivo se lahko dobi ob vsakem času od 5. marca naprej. Vsem gostilničarjem zgoraj omenjenih občin se vljudno priporoča

Ivan Vaupotič, gostilničar, Gornja Radgona.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI r. zadr. z n. z.

Hranilne vloge sprejme in jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta prez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih inzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. pošto-čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposojuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnih plačuje pri Posojilnici svoj dolg naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vknižbo novih, kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradi postli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dop.

..... Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta št. 14, zraven kolodvora.